

P A R S VIII.

D E

DIAPHORETICIS PRÆCI-
PUIIS è METALLIS MINERALIBUS
ET VEGETABILIBUS CON-
FECTIS.

AD hanc Medicamentorum clas-
sem nimirum universalium eva-
cuantium, quæ hæcenus exposuimus,
merito pertinent *ὑδαῖνα*, à non-
nullis etiam *διαφορητικά* dicta, su-
dore provocantia. Nam si natu-
ra per vias priores, nimirum per al-
vum, vel urinam materiam morbi-
ficam expellere commodè non pot-
est, habet illa adhuc aliam viam, per
quam eam evacuet, nimirum poros
cutis, per quos non rarò concitatis
sudoribus noxios humores expur-
gare potest. Sudor etenim totum
corpus evacuare valet. Nam et-
iam si primò è corporis ambitu &
habitù evacuat: humores tamen
etiam à reliqua corporis parte, &
primò quidem è venis & majoribus
arteriis, deindè & aliis partibus o-
mnibus evacuare potest, è quibus
nimirum humores commodè ad ve-
nas, & hinc ad ambitum corporis
propelli possunt. Nam ex cavitati-
bus ventriculi, intestinorum, uteri,
& similibus commodè ad habitum

corporis non detruduntur; & sunt
aliæ viæ, per quas ex iis longè faci-
lius evacuantur. Idem autem hu-
mor, qui, ut suprâ diximus, per uri-
nas evacuatur, per sudores expelli-
tur, humor nimirum aquosus. Hunc
enim non totum renes attrahunt,
sed pars quædam ejus, ut cum ipso
sangvine misceatur, & postea ille
facilius in universum corpus distri-
bui queat, relinquitur in venis, qui
postea, cum perfecit officium suum,
vel insensibiliter evaporat, vel per
sudores è corpore exturbatur.

Deindè potest per sudorem e-
vacuari humor quilibet biliosus te-
nuis, sicut & alij, si attenuentur. Si-
cut videmus, quòd natura in Febri-
bus è putridis humoribus quibus-
cunq; utiliter sudores moveat, &
morbi reliquias per eos discutiat.
Undè etiam in inveteratis & frigidis
affectibus, ut destillationibus diu-
turnis, Paralyfi, Ischiade, & aliis ar-
ticulorum doloribus, sudores utili-
ter arte provocantur. Variorum
autem

autem sunt hæc *videlicet* generum, quorum quædam è mineralibus, vel Metallis, quædam è vegetabilibus, vel animalibus parantur, ex quibus tantùm jam nunc selectiora, notissima, elegantiora, nobiliora & sæpiùs probata in medium producemus.

Sit igitur primum, cui primus locus merito ob virtutis excellentiam attribuitur MERCURIUS Diaphoreticus Solaris, quod quidam etiam Aurum Diaphoreticum appellare solent.

CAPUT I.

DE

MERCURIO DIAPHORETICO SOLARI,

VEL

AURO DIAPHORETICO.

CApe unc. i. Liquoris illius gummosi, exillantis in præparatione Mercurii vitæ; Rectifica eum septies; cui adde auri purissimi ʒij. in Aqua Regis dissoluti, & fiet maxima ebullitio. Pone vitrum super cineres calidos ad horas 4. Tandem per Alembicum ex arenâ menstruû ternâ destillatione evoca. Ultimò pulverem cum aqua cordiali ablue, & exsicca. Habebis ita Diaphoreticum præstantissimum. Vid. Anatom. ʒrii. Unzeri p. 252.

De

ALIO MERCURIO VITÆ
DIAPHORETICO.

Recipe Mercurii sublimati & Antimon. Reguli ana lib. i. indita Retortæ vitreæ, in arenâ, igne medio cri pellantur, ut exeat Oleum bu-

tyraceum. Hujus oleosi liquoris sume unc. iij. rectificetur semel vel bis, rectificatumq; indatur vitro amplo & capaci instillando eî guttatim Spiritus Nitri optimè rectificati unc. ij. vel unc. iij. & fiet ebullitio. Destilla postea hunc liquorem ex Retortâ ad siccitatem usque. Terram exime, probeque tere, cui iterum exstillatus liquor superfundendus est cum unc. i. vel circiter novi Spiritus Nitri additione. Destilla iterum. Postea pulveri trito, tertio reastunde hunc liquorem, denud recentis Spiritus Nitri nonnihil addendo, eundemq; per destillationem ad siccitatem abstrahendo. Massam in fundo cucurbitæ restantem tere subtiliter & sicca. Ab hoc pulvere Mercuriali S.

Cc

V. ali-

V. aliquoties cohobando destilla, tandem eum siccatum ad usum serva.

VIRES ET USUS.

Utriusq; hujus ꝑrii Diaphoretici pulvis est thesaurus summus, præsertim verò Solaris, in multis magnis morbis, operans efficacissimè per sudorem, & aliquando etiam per urinam, nec debilitat ægrotantes, sed ratione additi Auri, mirè confortat. Datur igitur

1. In Peste.
  2. Podagra.
  3. Lue Venerea.
  4. Hydrope.
  5. Febris.
  6. Lepra.
  7. Morphæa, Herpete, Scabiè.
  8. Morsu canis rabidi.
  9. Ulceribus malignis.
  10. Obstructionibus & doloribus Lienis.
- II. Calculo, &c.

D O S I S.

A gr. 3. ad 4. vel 5. vel 6. cum liquore vel alio vehiculo, ut Aquâ Sambuci, Veronica, Carduibenedicti convenienti. Vide Anatom. Merc. Unzeri p. 253.

OBSERVATIO DE AQUA REGIS.

Aqua Regis inde nomen accipit, quòd Aurum tanquam Regem Metallorum solvit; paratur verò si inter destillandam Aquam fortem Sal Ammoniacus, vel etiam communis adjiciatur: vel si in Aqua forti purâ Sal Ammoniacus dissolvatur, atq; iterum destilletur. Exempli gratia.

R. Aqu. Fort. comm. lib. 1.

Salis Ammoniac. ℥

Nitri ana ℥iiij.

Pellantur per Retortam primò lento, postea fortè igne, & exhibit aqua Regalis.

In his vide Andream Tenzelium in Exegef. Chym. pag. 385.

CAPUT II.

DE FLORIBUS ANTIMONII FIXIS ET DIAPHORETICIS.

Recip.

Calcem Antimonii & Salis Nitri ana lib. st. Mixta invicem, olleg. indim. ad ignem carbonum calcinen-

tur per bonam t. vel amplius. Postea effractâ ollâ, exime materiam, illamq; in pulverem contere.

Pulveri buic, tantundem dicti Salis

lib

lis Nitri adde, iterum per bonum cal-
tina, & tere. Et hic labor tertiâ
quog; vice, semper novum salem ad-
dendo, repetatur. Tandem contritâ
materia, Sal ille per effusionem aqua
calida à pulvere albo Antimonii, qui
in fundo subsedebit, separetur. Pul-
vis probè edulcoretur & reservetur.

VIRES ET USUS.

Hi Flores Antimonii Fixi Dia-
phoretici satis validè eliciunt sudo-
rem, ut sæpius expertus sum. Ergò
existunt singulare, tam Præserva-
tivum, quàm Curativum omnium
contagiosorum ac Pestilentium af-
fectuum, ut sunt: Pestis, Febres,
Lues venerea, Scabies, Pleurifis,
Morbilli, Papulæ, &c.

DOSIS.

Dantur gr. v. vel vj. vel viij. vel
x. prout necessitas exigat, cum vino
generoso, vel aquâ Bezoardica, vel
Cardui Benedicti, vel Angelicæ.

Qui volunt hisce floribus Anti-
monii fixis addere & alia hujus
generis Medicamenta, sequentes
formulas observare possunt; Ut:

R. Flor. $\frac{1}{2}$ fixor. &

Diaph. ʒj.

Nitri præp. ʒiiij.

Dividatur in vj. æquales partes:

VEL:

R. Flor. $\frac{1}{2}$ fixor. &

Diaph.

Salis Absinthii ana ʒij.

Dividatur in tres æquales partes.

VEL.

R. Flor. $\frac{1}{2}$ fixor. &

Diaph. gr. 24.

Lapidis prunella gr. 6.

Salis centaurii minor. gr. 3.

Dividatur in duas æquales partes.

R. Flor. $\frac{1}{2}$ fixor. &

Diaph. gr. 12.

Spec. elect. de gem. ʒj.

Nitri præp. gr. 3.

S. Herk. und Schwitz Pulver.

VEL:

R. Flor. $\frac{1}{2}$ fixor. &

Diaph. ʒss.

Salis Absinth. gr. 10. vel 15.

da securè.

VEL:

R. Flor. $\frac{1}{2}$ fixor. & Diaph.

C. C. sine igne præp. ana ʒss.

Lapidis Bezoard.

Salis Absynthii ana gr. 7.

Fiat pulvis pro Dosi.

VEL:

R. Flor. $\frac{1}{2}$ fixor. & Diaphor. ʒj.

Lapid. Bezoard. gr. 6.

Lapid. prunell. gr. 4.

C. C. Philosoph. præp. gr. 4.

Fiat pulvis, dividatur in 3. æquales
partes.

VEL:

R. Flor. Antimon. fixor. & Diaph.

C. C. sine ign. præp.

Salis Card. benedict. ana ʒss.

Lapidis Bezoard. gr. 6.

Misce.

Cc 2

VEL:

VEL:

R. Flor. Antimonii fixor. & Diaphor.
ana gr. 6.

Smaragd. Hyacynth. preparat.
ana gr. 4.

Subigantur in mortario lapideo cum
gut. 3. Spir. Oli.

add. Pulveris Epilept. ℥ss.
Ambra gr. 1.

Lapid. Bezoard. gr. 3.

Prunella gr. 6.

Misce. Sign. Herg. und Schwitz Pulv.
R. Flor. Antimon. fixor. & Diaph.

gr. 24.

Salis Cichor.

Centaur. min. ana ℥ij.

Lapidis prunellæ gr. 6.

Trochisc. de viper. ℥ss.

Dividatur in 3. æquales partes.

CAPUT III.

DE

TURPETO MINERALI DIAPHORETICO.

Recip.

Mercur. 3. vel 4 sublim. Pone eum
in aquam communem, in qua la-
mina & jacent. Postea parum coque
& revificabitur ℥. Hujus optimè de-
purat. R. ℥ss. & Olei Oli ℥ss. Misce
in cucurbita parva, cui superimpona-
tur Alembicum. Postea Ol. Vitriol.
per destill. abstrahere ℥ & infundo re-
stabit pulvis albus, super quem reaf-
funde novum Ol. Vitriol. Depuog. ab
eodem abstrahere. Tertia vice R. ℥. ℥ss.
dissolve in aqua Regis, & quando ab
oleo videbis pulv. resol. tunc affunde
tuum ℥ similiter dissol. & aqua ab-
strahatur per destillationem, primum
lento igne, deinde forti, adeo ut can-
descat. Quod fixum non erit, illud
sublimatione elevabitur in Alembic.
Residuum, quando refrigerit, ignescat

in tigillo per semiboram. Postea acre-
dinem per repetitas ablutiones ab eo
tolle. Et sic habebis pulverem flavum,
fixum ac dulcem.

VIRES ET USUS.

Arcanum summum in variis &
multis morbis operans felicissimè
per sudorem & urinam. Hinc datur
in

1. Peste,
2. Podagra,
3. Hydrope.
4. Febribus.
5. Scabie.
6. Sudore Anglico.
7. Leprâ.
8. Pleurisi.
9. Lerero.
10. Mensium retentione.

DOSIS.

Dosis à gr. 5. vel 7. in aqua Be-
zoardis

zoardica, vel alio vehiculo liquido
Diaphoretico.

De
BEZOARDICO SOLARI.

Pone in matrarium colli oblongi, spumæ duorum draconum, benè rectificatæ, unc. ij. Liquefacias igne moderato: & Spiritus salis sulphurei uncias totidem paulatim superfunde. Cumq; prius drachm. j. auri fini dissolveris in aqu. Philosophicâ, quæ bis destillatione ad aurum tantò magis aperiendum & attenuandum abstrahenda; aurum deinde, tertia vice, in nova aqua dissolvendum, effundendumque super primam liquoris gummosi destillationem, quæ clara esse debet, & subrubicunda, atque in parvam cucurbitam ponenda: atq; omne id, quod egredi potest, in arena destillandum. Dein rursus aliæ duæ Spiritus Salis sulphurei uncia superfundendæ; & in fabulo, ut prius destillandum, dando ignem magnum, circa finem, ut terra, quæ in cucurbita fundo manet, benè exsiccet. Hæc postea in crucibulum ponenda, & inter carbones, Per horam, ad ruborem usq; ignienda.

USUS.

Singulare remedium in Lue. Venereâ, Peste, Podagra, Hydropè, Febrib9, &c. a Dosis sex ad 10. grana,

De
AURATO DIAPHORETICO.

R. Feces Reguli Antimonii, easq; reduc in lixivium per digestionem, vel ebullitionem; illudq; calidè per charitam emporeticam injice. Huic lixivio frigesacto, adde parum aceti destillati; & videbis paulatim fundum petere. Lixivium per inclinationem separam: crocumq; reiteratis multis ablutitionibus dulcoratum & siccatum seorsum collige, & ad usum serva.

VIRES, USUS, DOSIS.

Hoc insigne est sudorificum, & sanguinis mundificativum, multis morbis depellendis aptissimum, si in còveniènti liquore exhibeatur.

Dosis à scrupulo semis ad integrum.

De
ANTIMONIO DIAPHORETICO.

R. Antimonii, Satis petra, ana libram unam. Pulverisatâ simul misce: & pone crucibulum inter accensas prunas, ut candeat. Tum injice uncias duas, aut circiter hujus mixtionis; & statim crucibulum operi, donec fumus & strepitus cesset. Postea amoto operculo, novos pulveres injice & claudes; ita ad finem continuando. Tandem da ignem liquefactionis, ad hora quadrantem. Vase refrigerato, materiam exime & tere, miscendo, ut su-

pra cum ana salis petra, eodem modo calcinando, & elaborando, ut supra. Materiam tritam ex ablutionibus edulcoratam, reverbera in vase terreo clausa, viginti quatuor horas; donec pulvis fiat candidus: cuius Dosis gr. xv. Vid. Tyr. Chym. Beguin. p. 304. & Notas in Croll. pag. 270.

De
BEZOARDICO LUNARI.

Dissolve Lunam in Spiritu Salis petrae, ad descriptionem Beguini, ut pondus ejus bene augeatur: Deinde eam in aquam viscidam, per digestionem redactam, funde unam ejus partem super decem partes liquoris gummosi, bene rectificati liquefactique, & super hanc mixturam spiritum salis petrae bis aut ter destilla, dando ignem magnum, circa finem. Tandem hanc materia in crucibulum posita, per horam unam & dimidiam ignienda, atque super ea, in pulverem redactam, spiritus vini comburendus.

USUS.

Dosis est a sex ad octo, grana, ad cerebri affectus; estque specificum ad omnes morbos muliebres.

De
BEZOARDICO MARTIALI.

Redige Martis regulum in pulverem subtilem, & misce cum du-

pla quantitate Mercurii metiorisati. Dein destilla, per retortam omnem liquorem gummosum, qui spiritu nitri, ut dictum fixandus. Convenit omni fluxui hepatico.

De
BEZOARDICO JOVIALI.

R. Reguli Antimonii tres, stanni Anglicani purificati unc. duas, funde simul, & redige in pulverem subtilem: admisceque duplam Mercurii sublimati quantitatem, & secundum artem, butyrum antimonii, per cornutam destilla: quod rectificandum, & spiritu supra dicto fixandum.

Dosis a duobus ad tria grana. Provocat sudores satis copiosos. Vid. Notas in Croll. pag. 270.

De
ALIO BEZOARDICO.

Quod Bezoardicum minerale appellatur.

R. Spuma venenata duorum draconum, sive butyri Antimonialis, vel liquoris gummosi, ex Antimonio crudo, & Mercurio sublimato destillati, semel rectificati, uncias quatuor. His calore resolutis, superfunde Spiritus Salis balsamici, seu Spiritus Nitri, uncia, totidem. Destilla ex arena omnem liquorem, ad siccitatem usque. Terram exime, & probè tere; eique liquorem destillatum reaffunde, cum uncis duabus spiritus recentis balsamici.

mici, & destilla ut prius. Huic pulveri trito reafunde liquorem destillatum cum aliis unciis duabus, ut supra: & procede rursus, ut prius; Masam tritam trade Vulcano docimasti- co examinandam, per aliquot horas; materiam continue agitando rudicula ferrea pura. Tandem eam alcohol vini ab ea aliquoties abstrahendo rectificata, ut remaneat pulvis siccus & candidus.

USUS.

Usus ejus singularis est in omnibus affectionibus pestilentibus &

febris malignis populariter grafsantibus. Eas enim è centro educit & evellit, sudores potentissimè movendo. Exhibentur ejus grana quatuor, quinque vel sex, in extracto Angelicæ: vel infunduntur in aqua Carduibenedicti vel Ulmarie; aut adjectis aliquot granis salis absinthii, & camphoræ essentia propinantur in aqua theriacali, horis decem ab infectione: dosisq; reiteratur, ubi opus. In Erysipelate capitis etiam curando promptissimum est remedium.

CAPUT IV.

DE

SULPHURE AURATO DIAPHORETICO.

Recip.

Calcis viva, Salis usti & Fri calcinati anaticè. Superfunde aquam communem, fiat lixivium, quod sæpè colando clarificetur: hoc Antimonio crudo pulv. ad 4. vel 5. digitos infunditur, & per horam circiter coquitur. Deinde sedimentum quietè colligitur, Lixivium si clarum est, transfunditur. Fecibus additur novum, procediturq; ut prius, donec tota tinctura extracta sit. Lixivio omni confuso insperge Acet. destillat. & videbis Crocum auratum statim infundum descendere; Lixivium deinde per incli-

nationem separa. & predictum pulverem Croceum optime ablutum, edulcoratum & desiccatum seorsim collige, & reserva.

VIRES & USUS.

Hoc Sulphur auratum Diaphoreticum easdem in Medicinâ vires & virtutes habet, quas supra in primo & secundo, & aliis sequentibus capitibus, Diaphoreticis adscripsimus.

DOSIS.

Dosis à gr. 5. vel 8. ad 10. in aqua Carduibened. vel alterius sudoriferi. Vid. Notas in Croll. p. 270. & Tyr. Begu. pag. 304.

CAPUT

CAPUT V.

DE
AQUIS SPIRITIBUS THERIA-
CALIBUS.

Aquæ Theriacales ita appellan-
tur, non adeò propter Theriacæ
ingressum, sed quòd cuncta, ex qui-
bus componuntur, vim Theriacalẽ,
ut ita loquar, habeant, hoc est, cor-
tra venena stabiliant, illudq; læ-
tius reddant. Ex his sequentes ca-
piti huic annumerabimus.

De
AQUA THERIACALI
SIMPLICI.

R. Theriaca Venetian. ℥iij.

Aqu. vit. rectificat. lib. i.

Misce, sicut in digestionem per aliquot
dies. Tinctam aquam decanta, & re-
centem affunde, donec non amplius
tingatur: & ita serva ad usum.

De
Alia Aqua Theriacali
simplici.

*R. Spir. Vini rectificat. vel qui me-
lior, super corticibus citri adhuc se-
mel destillati lib. i.*

*Campboræ cum pauco ole. Amygd.
dulc. trita ℥j. vel ℥iss. vel ℥ij.*

*Croci integri in petiâ ligati q. s. pro
generando aureo colore. Sicut aliquot
dies in Sole, & colentur.*

De
Aqua Theriacali com-
posita.

R. Theriaca Andromach. ℥ij.

Mitridatii Damocr. ℥j.

Radic. Tormentill.

Zedoaria,

Angelica,

Diptamni albi ana ℥ss.

Flor. Calendula,

Antbos,

Herb. Scordii ana p. ij.

Bacc. Juniper. M. j.

Specierum liberant. ℥ss.

Campboræ ℥vj.

Spiritus Vini rectificat. q. s.

Sicut in digestionem per aliquot dies, sin-
gulis diebus semel movendo, postea de-
stillentur secundum artem, & reser-
ventur.

VIRES & USUS.

Quantis viribus hæ Aquæ The-
riacales præditæ contra pestem &
omnes morbos Epidemiales sint, in-
numeri testari possunt, qui hæcenus
iis summo cum fructu usi fuere,
tàm ad præservandum, quàm ad cu-
randum. Præterea dantur in

1. Ictero,

2. Ca-

2. Catarrhis.

3. Hypercatharsi.

4. Vermibus.

5. Scabie.

6. Podagra.

7. Febribus.

aliisq; ejus generis morbis.

DOSIS.

Dosis cujuslibet est cochl. unum
vel cum semiss.Altera Aqua Theria-
calis.R. Spir. Vini generosi, & non alte-
rius ex critico, diligentissimè rectifi-
cati lb. xxx.

Theriaca Androm. Det. ℥xv.

myrrh. ℥viij.

Crocī ℥iss.

Rad. Petasid.

Dipt. ana ℥ss.

Imperator.

Vincetoxici ana ℥ij.

Digerantur per horas 24 & destillentur
summâ diligentia lenticissimo igne. Do-
sis à ℥j. ad ℥ij. vel ℥iij.

De

SPIRITU THERIACALI
CAMPHORATO.Spiritus Theriacalis Camphora-
tus secundum artem sic elaboratur;

R. Theriaca Andromachi ℥v.

Myrrhe rubra ℥iijss.

Crocī orient. ℥ss.

Camphora ℥iij.

Spiritus Vini rect. q. s.

Indantur omnia cucurbita creta,
præter Camphoram & Crocum, que
imponantur Alembico, clausisq; caudè
juncturis stent in balneo per dies qua-
tuor, ita tamen, ut nihil destillet, post-
ea lento primùm igne, hinc fortiori
destillentur; quidam destillatum spi-
ritum materia iterum affundunt, &
digerunt, & destillando hunc laborem
tertiâ vice repetunt.Quidam non destillant, sed post
digestionem per inclinationem tinctum
spiritum auferunt, & affundunt recen-
tem spiritum tam diu, donec non am-
plius tingatur, spiritum Vini tinctum
postea ad medietatem saltem abstra-
bunt.

VIRES & USUS.

Habes hîc Spiritum Theriacalem,
subtilissimum, calidissimum & pe-
netrantissimum, qui in aquâ Cardui-
benedicti exhibitus ad miraculum
sudorem prolicet, ac σπέρμα σιπε-
δογώδες in totum disjicit, ac dissipat,
id quod non uno, sed multis expe-
rimentis in Peste Northusana, quæ
viguit Anno 1626. compertum ha-
bemus. Præterea expurgat caput,
pectus, & reliqua corporis membra,
illaq; confortat, ac in pristinum sta-
tum reducit.Illis quoque confert, qui Hydrar-
gyro inuncti sunt. Medullam enim
penetrat, & quicquid noxium repe-
rit, expellit.

Dd

Sangvi

Sanguinem mundificat. Luem Veneream curat. Omnis generis Febres radicitus extirpat.

Icterus, Pleurifin, & Dysenteriam tollit.

In Epilepsia, Apoplexia, cæterisque cerebri affectibus conducens est Medicamentum, &c.

D O S I S.

℞ ʒss. ad ʒj. vel ʒiʒ. vel ʒij. in aqu. Carduibened. vel alio liquore Diaphoretico.

OBSERVATIO.

Dandus est hic Spiritus, antequam Febrilis ardor, aut capitis calor nimis increverit.

Alius Spiritus. Aqua Theriacalis.

Repetatur destillatio alterius Aquæ Theriacalis paulò ante dicti, & indatur rostro Alembici camph. ʒiii. ʒss.

Iste Spiritus abstractus Crystallinus servetur usui. Sig. Spiritus Aquæ Theriacalis camphomus.

Extractum Specierum Theriacalium.

Remanentia de novo alio Spiritu Vini lib. 6. extrahatur, donec emoriantur. Tinctura omnis collecta abstrahatur, & deinceps ad debitam consistentiam inspissetur, liquidioris extracti tamen, & benè purgatam,

CAPUT VI.

DE

DIAPHORETICO PARACELSI IN PERACUTIS,
vel Mixturâ simplici Andernaci, aut Mixtura
de tribus, seu Mixtura Vitriolata.

IN frequentiusu hodiè apud plurimos Spiritus ille è Spiritu Θ li, Spiritu Γ ri & Spiritu Theriacali Camphorato compositus, què pleriq; Andernaco, sed rectius ext. 7. c. 8. de vitriolo p. 189. & 190. Paracelso Authori attribuant, & Diaphoreticum Paracelsi in peracutis nominant: Nonnulli Mixturam simplicem, vel de Tribus, vel vitriolatam. Componitur autem ad hunc modum.

R. Spiritus Theriacal. Camphor. part. v.

Spiritus Tartari correcti part. iiij.

Θ li correct. part. j.

Hi Spiritus invicem misceantur, & stent per aliquot septimanas in digestionem in vitro angusti orificii, vel in balneo, vel in hypocausto calido, postea transcolentur & usui reserventur.

NOTA:

Obiter quidem hic monendum est, Paracelsam d. l. nullo modo Spiritum

Spiritum $\text{\textcircled{O}}$ li communem, sed striatum, aliquoties de calcinato abstractum sumere; vel imbibere $\text{\textcircled{O}}$ lum S. V. & deinde instituere destillationem, ac sæpius repetitam cohabitationem.

Loco hujus Spiritus $\text{\textcircled{O}}$ li potest Sp. $\text{\textcircled{O}}$ li Philosophicus, Spiritus $\text{\textcircled{O}}$ lis striatus & bene depuratus, vel etiam Spiritus trium mineralium addi.

VIREB & USUS.

Hæc Mixtura reverà superat, & longo studio post se relinquit omnes alias aquas Theriacales seu Pestilenciales, & cætera quævis Antidota, quocunq; etiam nomine appellanda veniant. Quia in illa latent omnia ea, (ut ita dicam) requisita, ad perfectam, absolutamq; curam pestilentium morborum propriè spectantia, seu pertinentia. Deobstruit enim, seu aperit egregiè, venenatos vapores, seu Spiritus, tetro ac fædo miasmate pollutos, instar occulti ignis potentissimè exurit, & per extimam corporis superficiem educit, omni etiam internæ corruptioni ac putredini resistit miraculosè, ac tandem naturam corporis mirificè instaurat, ac corroborat: Præterea ad omnes viscerum obstructions referandas, ad pleuritidem, ad menstrua provocanda, uterumq; calefaciendum mirè commendatur.

DOSIS.

Dosis in adultioribus ℥j. vel ℥iiij. cum aqu. Scordii vel Carduibenedict. in junioribus ℥ss. vel ℥ij. plus minusve pro ætatis ratione. Vid. Croll. pag. 170.

Dosim extemporaneam si expetas, potes talem ita instituere:

R. Spiritus Theriacalis camphor.
℥j.

Spir. $\text{\textcircled{M}}$. rectificati ℥j.

$\text{\textcircled{O}}$ li gut. viij.

miscuantur, & dentur unâ vice in vehiculo specifico.

OBSERVATIO.

Interdum pro diversitate affectuum, unius vel alterius, Spiritus dosis immineatur, vel augeatur?

Alii pro vulgari Spiritu Vitrioli, alium aliò modo destillatum recipiunt, de quo Sennertus pag. 128. aliquando pro Diaphoretico hoc Paracelsi vel Mixtura de Tribus, hac usus sum compositione.

R. Aqu. vel Spiritus Theriacal.

Camphorati ℥ss.

Spiritus cornu cervi ℥iiij.

Salis Cornu Cervi volatilis ℥ss.

Aceti Bezoardici ℥iiij.

Misceantur in vitro.

DOSIS.

Dosis coch. duo, vel tria in vino tepido.

Hæc mixtura non minor in Peste Diaphoretico ipso Paracelsi, quæ, ut verum fatear, multis & innumeris tulie

Dd 2

auxi-

*auxilium, qui neglecta hac aliis jam-
dudum ultimum diem obiissent.*

OBSERVATIO.

Spiritus Cornu cervi per Retor-
tam destillatur, ut ex lignis Spiritus
destillari solent: Sal inter destillan-
dum adscendit, & collo Retortæ,
post destillationem, adhærens col-
ligitur.

Acetum verò Bezoardicum sic
efficitur:

R. Radic. Petasit.

Elenii:

Pimpinell.

Angelic. ana ℥vj.

Bac. juniper. ℥iss.

Cortic. Citri sic. ℥j.

Cymar. ruta, ℥vj.

Herbe valerian.

Scordii,

Scabios.

Carduibened. ana Mj.

Flor. rosar. calend.

Anthos. ana p. j.

Campore ℥j.

Croci ℥j.

*Incisa & contusa infundantur omnia
in Acer. Garyophyllor. hortens. lib. iij.
vas bene opertum quotidie agitetur, &
post aliquot dies fiat colatio.*

OBSERVATIO.

Quando mox ab initio morbi in-
gentissimus calor febrilis ægrum
exercet, isq; toto corpore vehemē-
ter æstuat, tunc à Diaphoretico Pa-
racelsi abstinendum, tanquam à ni-
mis calido sudorifero, ejusq; loco
usurpandum aliud temperatâ qua-
litate præditum, & citra insignem
aliquam calefactionem, halitus ve-
nenatos disjiciens, ac per cutim ex-
pellens, quale est hoc Acetum Be-
zoardicum, vel Mixtura ex ipso
Aceto, Spiritu Cornu cervi, ejus-
demq; sale & aqua Theriacali cam-
phoratâ.

DOSIS.

*Ægro de hac Mixturâ prabeatur
℥iss. vel ℥ij. de Aceto verò hoc cochlea-
ria 2. 3. vel 4. ad sudandum.*

CAPUT VII.

DE

ELIXIRI DIAPHORETICO PESTILEN-
TIALI,

HOc Elixir equidem reservandū
esset ad locum, ubi de Pestilen-
tialibus Medicamentis nobis scri-

bendum; verum cum non modò in
Peste conveniat, sed etiam in aliis à
putrefactione exortis, & cæteris

Diaphore-

Diaphoreticis non inferior sit, detinere me non potui, quin hic ejus compositionem publicarem.

R. Flor. Δ italium, quos infra sub titulo de floribus Δ describemus $\mathcal{Z}$ ij.

Affunde Olei Juniper. & bacchi, quantum sufficit, Olei succini rectificati partem quartam ad oleum baccar. juniper. Stent in digestionem in balneo, vel arenâ sapius movendo, donec flores lentè, & sine adustione solvantur & liquefiant. Postea habeas Theriacæ Venetianæ (alii sumunt Theriacam Andromachi, vel Mithridatium Damocritæ, quippe quæ temperioris qualitatis, & non ita calida, ut Theriaca Venetiana) lib. i. ex qua optimo Spiritu Vini Tincturam extrahes, quam à spiritu vini separatam seorsim servato; postea extrahes eodem spiritu Radicum Elenii, Angelicæ, Baccarum juniperi contusarum & mixtarum ana $\mathcal{Z}$ ij. & Tincturam à Spiritu vini in balneo separatam, misce cum Tincturâ Theriacæ, & affunde Oleum juniper. & Succini Floribus Δ essentificat. ac per chartam bibulam filtrat. Omniaq; circula lentissimo cinerum calore per quatuordecim dies, & conserva usui.

VIRES ET USUS.

Hoc Elixir more debito paratum, & administratum, secretum singularissimum invenimus in Peste, aliisque morbis Epidemicis, ac vene-

natis profligandis, & ad miraculum quasi expellendis, id quod nos ipsi experientia multorum annorum edocti testari possumus.

Anno enim 1626. cum pestifera lues satis ferociter in patriam & concives nostros faveret, meminimus majorem partem eorum, qui consilium nostram secuti tempestivè, hujus Elixiris sumptione, bis vel ter elicuerunt sudorem, contrita & compressa sic, in ipsis initiis morbi, veneni malignitate, integrè convaluisse, & ex hoc lethifero morbo eluctatos fuisse feliciter, vix uno atq; altero extinctis, qui tardius non nihil ad ejus usum accessissent.

DOSIS.

Adultioribus dedimus $\mathcal{Z}$ ij. cum aceto Rosarum, vel aquâ Scordii; junioribus verò $\mathcal{Z}$ ss. cum eodem aceto, vel alio convenienti liquore. Et felicem inde effectum (quemadmodum diximus) in ciendo sudore, & veneno expellendo, vidimus & observavimus.

OBSERVATIO.

Flores Δ ris ad parandum hoc Elixir alitâter præparant, ut etiam doctissimus ille Crollius, qui hujus laudabilis & potentis Medicamenti compositionem in Basil. Chym. pag. 228. paulò luculentius tradidit, quorsum Lectorem remissum volo.

Alliam cum magni præservativi locum habeat, inde Elixir alliam, Δ d. $\mathcal{Z}$ ij. sequenti

sequenti modo paratum, quovis mane cochlear unum vel per se, vel cum stillatitia Card. bened. aut Veron. aqua magno fructu exhibemus. *R. Alliorum expurgator. num. 20. contendantur, alembico imponantur, affunde Spiritus Vini rectificati ad 4. digitor. eminentiam, destilla ex B. per cobobia, semper nova Allia addendo, in ultimâ destillatione adde Camphora in Petia ligata collo alembici appensa ʒi. Destilla ut prius, habebis præstantissimum Elixir alliatum.*

Sic in Millefolii herba integra cum floribus latet secretissimum arcantum contra Pestem, quâ solâ Vespillones in maximis pestibus sese tueri consueverunt. Hinc Petrus Dröetus lib. d. Pest. ut ad Emunctoria venenum trahatur, radicem & folia millefolii cum Sale com-

muni cataplasmatibus instar pro Bubo bonum celeriore eruptione adhibuit.

Sic decoctum Millefolii singulo mane cum aceto sumtum ad ʒij. mirè iuvat. Eodem decocto suffimigantur manus, vestes, ceteraq; indumenta magno iuvamento. Idem decoctum à peste correpto quotidie haustum statim venenum ad emunctoria pellit. Aceto acerrimo calendulato, vel Rosaceo, vel Rutaceo cui millefolii flores incoerent, spongia imbuitur, & maximi secreti loco naribus admoveatur.

Sic pulsatillam seu potentillam Matthiolum ex Dioscoride ad Pestis præcautionem quovis modo assumptam miris prædicat Encomiis. D. Claudius Deodatus Panthei Hygiastici l. 3. c. 27. pag. 221. a & b.

CAPUT VIII,

DE SPIRITU TARTARI.

Tartarus certò cothurnus ferè omnibus pedibus aptus. Modò enim agit digestivum, modò fit Purgativum, modò vires Diaphoretici præstat, & hæc omnia prout ejs præparatio instituitur. Diaphoreticum si ipsum expetas, Spiritum ex ipso, modò, qui jam præstò sequitur, elicies.

R. Tartarum pulverisatum & ablu-

tum aquâ; hic indatur Cucurbita luteo obducta, & aperto igne destilletur instar aque fortis.

Ignis primò sit lentus, postea fortis fietur, donec omnes Spiritus exierint, & recipiens nubibus repletus iterum factus pellucidus. Aqua primùm emanat; deinde fetidum oleum; separentur per criticorium. Aqua seu Spiritus primùm corrigitur & rectificatur in

in cellario collocando octiduum ingelidam, aut madidam arenam, postea destillatur per Alembicum, & rectificatur bis vel ter, usque fiat purus.

OBSERVATIONES.

Ingratus odor hujus Spiritus non tolli potest absq; virium amissione. Alii aliter conantur fatorem vel corrigere, vel plane auferre.

Plurimi supra Caryophyllos illum spiritum rectificant, vel digerant aliquot guttis Olei Vitrioli cum duobus vel tribus cochlearibus Spiritus Vini, & postea miscent cum Tartari Spiritu, sic fœtor ille perit. Sunt qui aqua rosarum aliquid propter odoris emendationem miscent. Fœtor ille ingratus non omnino deformidandus, similia enim similibus curantur, & sic in Peste, vel aliis venenatis morbis exhibitus magno successu fatidos è corpore sudores copiose expellit.

VIRES ET USUS.

1. Præ omnibus ferè aliis Medicamentis & Arcanis hoc solum excellit in tollendis omnibus obstructionibus & putrefactionibus Lienis.

2. Si ter quotidie exhibeatur, multum facit in Paralyti; totum enim corpus penetrat & roborat, quod in hoc morbo maximè requiritur.

3. In Hydropè etiam feliciter utimur cum aqua Soldanella & Ebuli. Assumitur etiam cum Oleo Vitrioli, & tunc aquas per urinam

pellit, quicquid hâc via non persucitur, difficulter tentabitur alia.

4. Vitia menstruorum retentorum corrigit.

5. Initia Lepræ profigat.

6. In Erysipelate cum æquali pondere Theriacæ circa finem morbi ꝑj. exhibetur, ita tamen, ut venæ sectio in robustioribus præcedat.

7. Ictericam & inde omnes exortos morbos expellit.

8. In Lue Venerea singulare est Medicamentum, si Turbit. minerale exhibeatur, vel Mercurius vitæ propinetur. Expellit enim è centro Luem internam, postea crustæ oleo Gvajacino inunctæ decidunt.

9. A centro ad circumferentiam seu ad superficiem expellit omnem scabiem latentem, Serpiginem, Lentiginem.

10. Provocat sudorem.

11. Prodest Pleuritidi & Anginæ.

12. In morbis capitis etiam utimur.

13. In Febris.

14. In contracturis.

15. In puncturis laterum.

DOSIS.

A ꝑj. ad ꝑij in aqu. Specificis & convenientibus. Vid. Croll. pag. 157.

Ex Spiritu ꝑriparatur Elixir ꝑri hunc in modum:

R. Spiritus ꝑri zūss.

Croci,

Myrrbæ,

Alœs

*Alös ana Illij. top. illicq
Sunt hæc aliquot dies in loco calido,
postea colatum usui referverur; quod*

*verum Elixir Pri. superans opera-
tionis præstantia ipsum Spiritum Pri.*

CAPUT IX.

DE
SPIRITIBUS DIAPHORETICIS.DE
SPIRITU CARDUIBENE-
DICTI.

Spiritus eliciuntur non modo ex Metallis & Mineralibus, verum etiam ex vegetabilibus; sed singulorum peculiaris eliciendi ratio. Ex herbis parantur sequenti modo:

R. Folia Carduibenedicti viridia, conscindantur minutim, addatur parum fecum, & aliquid aque nonnihil tepida affundatur, & post dies aliquot, ubi fermentatio peracta, & deservuerunt, destillentur per vesicam. Ab aqua destillata Spiritus per Phiolam separetur. Et ut semel hoc moneam, ubi plus aque est, prima rectificatio per cucurbitam fiat, hinc per Phiolam.

VIRES & USUS.

1. Confert Capiti.
2. Concoctionem promovet.
3. Sangvinem reddit purum.
4. Urinam prolicit.
5. Sudorem naturalem promovet.
6. Anglicum Sudorem cohibet.
7. In Peste & Febris tam præservativum, quam Curativum.

DOSIS.

Dosis drachm. sem. ad drachm. j. vel drachm. ij. in convenienti vehiculo. Ex herba Carduibenedicti paratur extractum Spiritu Vini, quod habet easdem vires & virtutes, quas jam de Spiritu ejusdem enarravimus. Sal quoque ex herba Carduib. extrahitur ejusdem virtutis & efficaciz.

DE
SPIRITU SAMBUCI.

R. Baccas Sambuci conquassatas & expressas, stent in vase ligneo, donec incipiant fermentescere: adde fecum vini, vel cerevisiæ partem 12. vel quantum liber, vel satis est, & finito fermentari: postea destillentur, & aliquoties egressi Spiritus rectificentur in Balneo.

VIRES ET USUS.

Magnus certe honor Sambuco arbori in re Medica debetur, & longè major, quam secundum antiquitatum Authores quosdam in templis ipsi erat olim, & religione. Nam non modo Diaphoreticum elegans

elegans est, verum etiam conuenit in

Capitis morbis.

Hydrope.

Peste.

Febribus.

Oculorum vitiis.

Podagra.

Morsu canis rabidi, vel alterius venenati animalis.

Scabie, Lue Venerea, aliisque hujus generis pluribus affectibus.

DOSIS.

A drachm. j. ad drachm. ij. in vehiculo conuenienti.

Alii sic parant:

R. Baccas Sambuci maturas in clibano lentò calore exsiccatas, crasso modò contusas, admisce tertiam partem polentæ hordeacæ: optimè permista in doliolum ex ligno querno conjice, & aquam fermentem, in qua aliquid lupuli prius maceratum fuerit, affunde, vaseq; benè clausò per dies quatuor, vel quinq; fermentari finito. Ad digestionem fermentationemve accelerandam aliquid fæcum vini vel cerevisiæ adjicito, & ut prius, destillato & rectificato.

Verum prior modus, utpote simplicior & purior, huic à plurimis non immeritò præferitur.

Conficitur etiam Spiritus Sambu-

cinus ex aquæ Sambuci destillatæ parte aliqua, si per vitrum longi colli, seu phiolam lentò Balnei calore pars Spirituosior, duodecima circiter, separetur, Spiritus habebitur fragrantissimus & summè penetrans.

Vel paretur Spiritus florum Sambuci eò modò, quem præscripsit Quercetan. l. i. pharmacop. dogmat. restitut. c. 7. de Aq.

Nec multò absimilem modum adhibuit Dn. Sennertus. Instit. Med. l. 5. part. 3. Sect. 3. c. 5.

Nota: Placentam in vesica post Aquarum destillationem relictam, quam caput mortuum Chymici nominant non inutiliter abjice, sed reserua ad usus practicos, ad dolores videlicet Capitis & vigilias vel deliria.

De

SPIRITU COCHLEARIÆ:

R. Fol. cochleariæ recentia q. v. Contusa leniter & concisa grosso modo, destillentur adjecto vino bono odorato, non præviâ putrefactione, in quâ multi volatiles Spiritus evanescere possent. Condensati vapores, striis concentrati in alembico, excipiuntur vase vitreo oris angusti, & ad usum seruantur. Oleû si supernatat, idem etiam colligatur, in quo antiscorbuticæ vires eminentius insunt.

Ee

Dosis

Dosis Spiritus ad ℥j. olei ad gutt. j. cum Sacchar. unde Eleosaccharum Cochlearia.

Elegans Compositio est hæc:

R. Spirit. Flor. Sambuc.
Cochlear. apr.

Mixtur. simpl. pro acut. an. ℥j.

M. Dosis ℥j. in vehiculo convenienti:

In Febris.

Scorbuto,

Scabie,

Affectione Hypochondriacâ.

SUDORIFERUM ALIUD

CUM CAMPHORA.

R. Spirit. Cochlear. ℥iiij.

Camphor. ℥ij.

Croc. Oriental. ℥ss.

Stent in digestionem vitro optimè munito per aliquot dies coletur & servatur usui.

Dosis à gutt. xij. ad xx. in convenienti vehiculo.

OBSERVATIO.

Spiritus cochleariæ non debet fieri per fermentationem, utpote qua Θ ejus volatile, unâ cum Ω omne avolat, nec etiam cum Spiritu Vini rectificatissimo, qui scilicet nullum imbibit Θ , nec per alembicum vehere valet, sed potius destruit, aut per Ω ex seculi destillatum aquosum, cujusvis Θ lia solvantur ac unâ cum subtiliori ejus parte alembicum transcendunt, re-

lictâ in cucurbitâ parte aquosiori & inutili.

Eandem ob rationem Θ Ψ ri opt. calcinatum feliciùs extrahitur & tintura ejus rubicundior fit à Spiritu frumenti aquoso & vili ac à Spiritu Vini rectificato & recondito. Salina scilicet ab aquosis resinosa à Spiritibus faciliùs solvantur, quæ etiam ratio est, quod Saccharum in Vino & Spiritu Vini aquoso facili, in autem vini rectificato nullo ferè negotio liquefcit. Unde quoq; Σ ium optimè à vino, jalappa verò à Spiritu Vini extrahitur, scilicet simile ubiq; amat simile ac ipsi sese associat, sicut si capiti mortuo aqua ex eo destillata superfundatur, facile ab eo recipitur ac imbibitur, alia autem aqua si affundatur, supernat.

Vid. Dn. D. Möllenbrocius tr. d. Varenis cap. 13. p. 114.

De

SPIRITU ABSINTHII.

Spiritus Absinthii sic paratur: Accipe summitat. Absinthii q. v. affunde aqua q. s. stent in digestionem per dies aliquot; potest & quid fermenti adjiciet. Destilletur per vesicam; exibat aqua, olei quippiam continens. Oleum per separatoriû separetur, Aqua tota cucurbitæ vitreæ indatur, atque in B. M. aliquoties

ties rectificetur, & saltem pars spirituosior abstrahatur.

VIRES & USUS.

Epati mirè confert. Ergò curat

1. Hydropisim, in aqua Absinthii.
2. Ictericum, in aqua Chamomillæ.
3. Colicam, in aqua Mentæ.
4. Pleurisin, in aq. Papav. Rhæad.
5. Promovet sudorem, Urinam, Menstrua, Secundinam, in aqu. Artemisiæ vel Sabinæ.

DOSIS.

A ʒj, ad ʒij. vel ʒiij.

De

SALE ABSINTHII.

Circa hujus Salis confectionem ansa mihi præbetur, præter ea, quæ supra lib. 1. part. 1. cap. 8. de Salibus diximus pauca & hîc adponendi.

Continet autem res ferè omnis salem duplicem, unum volatilem, alterum fixum. Hic ignem sustinet, & in cineribus relinquitur: Ille calorem & ignem nõ sustinet, sed avolat & calcinatione discutitur: nonnulli essentialium dicunt. Sal prior est iterum duplex: unus est, qui pferunq; vel è Metallis vel Mineralibus destillando, vel per retortam, vel per Alembicum, efficitur, elevatusq; concreescere solet in collo vel rostro Retortæ vel Alembici; Alter, qui ex aliquibus plantis, quæ eo abundant ita paratur:

R. Plantæ alicujus magnam quantitatem, contunde, & affusa aqua multa in vase magno coque. Decoctum cola & fortiter exprime, Colaturam iterum coque ad mellis consistentiam. Succum hunc pone in vase vitreo in locum frigidum, & Sal Crystallinus concresecet, efficacior illò, qui è cineribus elicitur. Eodem modo etiam ex quibusdam succis paratur.

Posterior, qui ignem sustinet, & è cineribus relinquitur, sic conficitur. Exempli gratiâ:

R. Herbam Absinthii siccam, eamq; combure in olla vel fictili, vase concluso. Ex cineribus per aquam puram fac lixivium clarum, & aquam novam toties affunde, donec omnis sal sedo extracta sit. Lixivium filtra, & in fictili vase, vel tigillo, ad carbonem lento igne coque, ut aqua exhalet, & sal relinquatur: hunc solve, filtra, & coagula, donec salem candidissimum habeas.

OBSERVATIO.

Quælibet herba, quam pro confectione Salium expetas, colligatur eo tempore, quando ad maturitatem venerit; aliàs parum salis accipies.

Herba alia plus salis impeditat, alia minus. Ex aliis puriorem salem, ex aliis impuriorem, & qui diligentiori atque exactiori clarificatione opus habeat, accipis.

Ee 2

Lixi-

Lixivium ex cineribus filtratum, & in vase fictili ad dimidium coctū, si ponatur in locum frigidum in vase vitreo, vel fictili, sal candidus con- crescere solet.

E Salibus possunt elici olea se- quenti modò:

R. *Salis absinthii q. v. hoc dissolve in Spiritu Vini rectificato, pone in si- mo equino ad digerendum per octo dies; postea destilla per Alembicum, & exhibe Oleum, quod rectificabis, ut moris est. Alii in cella super tabula vi- trea resolvi hoc sal sinunt in Oleum, quod rectificetur per Balneum. Dosis gut. xij. vel xv.*

VIRES & USUS.

Salis Absinthii.

Quid de viribus Salis Absinthii sentiendum, ex eo cognoscere licet, quòd Theophrastus ipso curare po- tuisse 14. morbos gloriatus sit.

1. Nam contra Hydropisim, in aq. Endiviæ exhibetur felicissimè.
2. Aufert Icterus utrumq; in aqu. Cuscutæ.
3. Colicæ & Doloribus ventriculi, in aqua Mentæ confert.
4. Pleurisin curat, in aqua Papa-

veris, rheadis.

5. Epatis, Venarum Mesaraica- rum Lienisq; obstructions referat, in aqua Chamomillæ.
  6. Capiti prodest, in aqua Be- tonicæ.
  7. Promovet Calculum, Urinam, Sudorem, & Menstrua, in aqu. Sambuci.
  9. Vermes necat, in aqua Santo- nici.
  10. In Scabie, in aqua Scabiosæ, confert.
  11. Anglicum sudorem cohibet in aqua Carduibened.
  12. Concoctionem mirè promo- vet, in vino vel aqua Mentæ.
  13. In Contracturis, Podagra, &c. in aqu. Ivæ Arthetica.
- Dosis à ʒss. ad ʒj. in vehiculis præ- dictis.*

OBSERVATIO.

Cineribus, ex quibus sal paratur, si addideris quartam partem ¶ ris, & simul calcinaveris, donec Sulphur conflagret, sal candidissimum sic elicies, absque ullâ rectificatione.

CAPUT X.

DE

ACIDULA, LAVACRO, ACETO, VEL CLYSI ANTIMONII.

Recip.

Recip.

Antimonii,
Sulphuris,
Nitri ana ℥iiij.

Alii hoc pondus observant:

R. ℥nii ℥iiij.

Nitri ℥iiijss.

Sulphuris ℥iiij.

Tartar. ℥j.

Fiat pulvis subtilissimus.

Postea tibi sit in promptu Retorta longiori ventre, in cujus parte postica sit tubulus; hæc collocetur in fornacem, eiq; Recipiens, quod aqua Cichorei mensuram contineat, adaptetur. Deinde ubi igne incaluit Retorta, ℥ss. vel ℥j. partitit vicibus injiciatur, & post quamlibet particulam injectam foramen, vel tubulus claudatur, atq; hoc per integram diem continetur. Alii pro aqua Cichorei aquam petularum, id est, (Birefenu Safft) sumere solent: quia aqua Betularum vernalis Acidulis proportionatur. Argumento hoc: quia per id tempus maxime aqua abundant betula, sub quod è centro terræ sub æquinoctio in terræ superficiem scaturit natura hoc Mercuriale sal acidum, sive radicale. Natura humidū, ex quo cuncta revirescunt.

In principio clysis hæc vehementer sulphur olet: quod tamen sensim exhalare solet. Est autem Antimonii Acidula lavamentum mineræ Antimonialis calcinate per nitrum & sulphur, vehens in sese essentielles aci-

dos, sive Mercuriales Antimonii Spiritus fixos seu stabiles factos per acidis spirit. fixos stabilesq; Nitri & Sulphuris.

USUS ACIDULÆ ANTI-
MONII.

Proprietates hujus sunt: incidere, coagulare, dolores medicari, & auferre, habere vim Bezoardicam. Harum proprietatum sunt hæc effecta: incidere bilem crassam, tenuem & fluentem verò incrassare, suaque vi anodynâ bilis fervorem dolorificam & angentem tranquillare, putridos humores expurgare & venenatos ex illis vapores, imò malignam ipsam putredinem, corrigere, reducere, compescere, & expurgare per sudores. Præterea Tartarum educere & per urinam expurgare.

Hinc ejus usus erit in febris ardentibus, anxiferis, putridis; apostematibus internis, angina catarrhis, ardore & anorexia ventriculi, scorbuto, præservatione pestis, cholera, dysenteria &c.

Ufus ejus ab extrâ est mitigare & restringere ardorem ulcerum & tumorum: incidere & lenire scirrhomata: sistere hæmorrhagias sive narium, si jugulo applicetur, sive aliarum partium: & ad quæ præterea cunq; lac virginis chirurgorum, aut sal sacchari Saturni extrâ potest conducere.

Ec 3

Causa

Causa demonstrationis est sal Mercuriale in hac clysi, continens in se essentielle sulphur anodynum, quod est de naturâ Vitrioli. Hoc magnum secretum est unum ex Archivis doctorum Chymicorum.

DOSIS.

Datur à Cochleari uno ad duo in vino vel alio vehiculo sudativo.

NOTA.

Quidam aquæ cichorei, vel Betularum ante destillationem addere solent unc. j. Spiritus Sulphuris vel Nitri.

In defectu hujus Acidulæ aliquando sequenti mixturâ sudoriferâ (quæ sæpius supplevit vicem quarumlibet Acidularum) usus sum.

R. Spiritus ligni Guajaci ℥ss.

℞ri ℥vj.

℞ris acidi ℥ss.

Nitri ℥j.

Extract. summitat. fumar. ℥j.

Ligni sassaf. ℥ss.

Theriaca ℥j.

Aqua fumar.

Carduibened.

Sambuci ana ℥ss.

Cichor.

Betularum ana ℥ss.

Aqu. destill. medicis China ℥j.

Misce in fictili. S. Schweiß-Mixtur.

DOSIS.

Dantur tria cochlearia in brodio carnis sex cochlearibus. Possunt etiam superbibi quatuor vel quinque cochlearia de eodem brodio.

NOTA.

Aliquando loco Spiritus Nitri substitui Spiritum C. C. quò medicamento multum hætenus præstiti per DEI gratiam.

De

THERIACA KONERDINGII è CITRO.

R. Conserv. citri sacchar. ℥iij.

Theriaca ℥j.

Lapidis Smaragd. ℥ss.

Terra sigill. ℥iiss.

Specier. elect. de gemm. ℥ij.

Syrup. de succ. citri q. s.

Fiat Mixtura.

DOSIS.

Dosis est à ℥j. ad ℥ij. per se, vel in aqua Carduibened. acetose, &c. Conducit hæc Theriaca in Pleuritide,

Peste,

Angina,

Febribus,

Erysipelate,

Omnibusq; morbis Epidemiis.

ALIIS HÆC COMPOSITIO PLACET.

R. Conserv. citri sacchar.

Mitridatii,

Theriaca an. ℥j.

Terra sigillat. opt.

Spec. libenant. ana ℥j.

Lapidis Bezoard. gr. xxx.

Syrup. de suc. Citri q. s.

Misce.

THERIACA ℥nii.

Hûc

Hæc non incommodè refertur &
hæc ʒnii Theriaca.
R. ʒnii Diaphor. part. j.

Theriac. opt. Androm. part. ij.
Misc. f. Electuarium. Dosis à gr.
15. ad 20.

CAPUT XI.

DE
EXTRACTO LIGNI GVAJACI.

Recip.

R. *Asura ligni Gvajac.* ʒiij.
Cort. Gvajac. ʒiʒ.

Stent in digestionem Spiritus Vini per
15. dies, & separentur toties, donec
omnis vis extracta sit: hunc liquorem
destilla, donec in mellis consistentiam
abeat. Tunc materiam calentem ef-
funde in patinam terream, in qua
aqua frigida continetur, & ipsa ma-
teria statim coagulabitur instar picis,
vel aloës.

OBSERVATIO.

Hoc Extractum est præstantissi-
mum Sudativum, & remedium Be-
zoardicum, quod nullas corruptio-
nes in toto corpore relinquit.

Sudorem & Urinam mirificè

provocat, ipsamq; alvum dejicit.

D O S I S.

A pilulis, instar pisorum, duabus
ad tres, vel ad summum quatuor, in
corporibus robustioribus, superbibitâ
aquâ sudoriferâ.

Sunt qui Extractum hoc ita mi-
scent:

R. Hujus Extracti ʒʒ.

Ambra gr. x.

ʒnii Diaphoret. fixi ʒj.

*Misce Dosis ʒj. alii addunt Essent.
Juniperin. &c.*

OBSERVATIO.

Præstat sumere aquam Cardui-
bened. Spiritu ʒli acidulam tactam,
eodemq; menstruo parare Extra-
ctum.

CAPUT XII.

DE

CORNU CERVI PRÆPARATO.

Recip.

Corn. Cervi. idque per ferram in
frustola dissectum; pone in ollâ
figulina, non vitreata in fornacem,

in qua conficiuntur lateres vel ollæ.
stetq; in ipsâ, donec album colo-
rem acquirat, postea aufer illud &
aqua Carduibened. læviga, donec
insta

instar pollinis fiat, postea illine illud in tabulam vitream, quod resiccatum in sole vel hypocausto usui reserua.

De
CORNU CERVI VITRIOLATO.

Aliis, ut Andreae Tentzelio, aridet hæc præparatio cornu Cervi, & appellatur Cornu Cervi vitriolatum.

R. Cornu Cervi prædicto modo usti, vel calcinati, in illudq; inter lævigandum, in lapide porphyrio, seu mortario vitreo asperge Spiritus Vitrioli paulatim tantum, quantum sufficit, pro conformandâ pastâ; Ex hac subito super tabulam ducta, & complanatâ formulæ fiant quadratæ, vel rotundæ, & qualescunque placuerint, ad modicum calorem resiccandæ.

OBSERVATIO.

Miraberis sanè magnam copiam Spiritus Vitrioli in Cornu Cervi absorberi, nihilq; tamen aciditatis post exsiccationem superesse. Aliquando pro Spiritu Vitrioli Aqua Theriacalis Camphorata adhibetur, unde amabilem croci colorem acquirit.

VIRES & USUS.

Vis hujus cornu cervi Philosophicè præparati est sudores commovere, & per eos omne, quod in corpore morbidum, evacuare.

Ergò est conveniens Medicamentum.

1. In Febribus.
2. Peste.
3. Calore præternaturali.
4. Vermes quoque necat.
5. Dysenteria.
6. Morbillis Papulisq; opitulatur.
7. Calculum minuit.
8. Scabiem curat.

DOSIS.

Dosis à scrupulo uno ad duos, vel tres in vehiculo convenienti.

De
MAGISTERIO CORNU CERVI.

Hujus præparatio est talis:

R. Cornu Cervi limati, vel torno in frustra minutim contracti q.v. Affundatur Spiritus Salis, vel Oli , & ponatur in locum calidum ad solvendum in formam lactis & albicantis liquoris. Solutiones aquâ frigidâ irrigantur. Trajiciantur per chartam bibulam. Spiritus Nitri separetur, & exsicceetur pulvis albicans, spongiosus, farinarius, in chartâ Emporeticâ filtri loco reliquus.

Alii filtrato instillant O . F ri & præcipitant.

OBSERVATIO.

In Spiritus separatione absq; affusione aquæ cautè procedendû, ne, quod facîle accidit, Spiritus Nitri,

tri, cum soluto cornu cervi flammam concipiat.

VIRES ET USUS.

Præstans est Diaphoreticum, quod omnes sordes corporis, per poros ejicit, non sine magno ægrotantis adjumento. Maximè est ejus usus in

1. Febris.
2. Peste.
3. Scabie.
4. Dysenteria.
5. Hydrope.
6. Calculo.

DOSIS.

A) ff. ad ʒj. in aq. conven.

ALIUD:

R. Cornua raspata & solve in acet. præcipitataq; per oleum ʒri vel ʒli. Edulcora ablutione cum ∇ Hinc siccata servantur.

OBSERVA:

Magisterium præcipitatum cum ʒri flavescit, è contra cum oleo aliquo minerali e. gr. ʒli, evadit candidum.

ALIA DESCRIPTIO

Magisterii seu Extracti

Cornu Cervi.

R. Spiritus Vini, Spirit. Vitrioli ana partes æquales. Misce & affundera sura Cornu Cervini, ut Tinctura extrahatur. Crassamentum nigrum abjice, & tincturam extractam filtra, rursusq; menstrui exhalatione coagula.

Usus. Diaphoreticum est insigne in febribus malignis, omnibusque aliis morbis, in quibus cornu cervi locus est.

Aliud C. C. Magisterium in formâ liquidâ

R. Salis C. C. volatilis,
Spiritus Vini ana.
Uniantur destillando.

DOSIS.

Datur à gut. 5. ad 10. vel 12. Maximum Diaphoreticum.

De

CORNU CERVI PHILOSOPHICÂ, & sine igne calcinatione,

Calcinatio hæc commodè in vesicâ perficitur coctione continuâ, mediante aquâ dulci, per cujus vaporem cornu in collo vesicæ, quâ parte maximè attingi & penetrari queat, suspensum, jucundo & miro modo ad perfectam albedinem absq; flammis violentis, vires aliàs exurentibus, (ut in vulgari calcinatione fieri solet) calcinatur. Vesicæ autem quarta pars sit vacua, & si inter bulliendum aqua evanescit, affundatur alia fervida, usq; dum fumigatoria hæc calcinatio (quæ quid enim hac methodo calcinatur, non immeritò per fumigationem calcinatum dici potest) penitus absoluta fuerit.

VIRES, USUS, DOSIS.

Ff

Cornu

Cornu Cervi ita præparatum vi suâ diaphoreticâ Unicornu æquiparandum; omnibus enim cordis affectibus confert, & contra omnia venena mirificè præstat; insuper, morbo Regio, Dysentericis, Cæliacis, sanguinem exscreantibus, vesicæ doloribus, vulvæ fluxione laborantibus &c. prodest.

NOTA:

Liquor pro C. C. Philos. præparando adhiberi poterit vel aqua simplex, destillatave appropriata, vel succus decoctumq; medicæ intentioni respondens.

Opus hoc est fere trium dierum.

Recentiores faciunt modo compendiosiori, dum coquant in aquâ calida semper ebulliendo, usq; dum fatis est. Vel in aquâ calcis vivæ, aut lixivio Salis Carduibenedicti.

Modus calcinandi more Philosophico Keslerianus cent. 3. cap. 26. non negligendus est.

AQUA EX TYPHIS CERVINIS,
Leischkolben-Wasser.

R. Cornua Cervi novella sanguine adhuc succulenta, in frustula conscinde, destillaq; in MB. aut VB. vel per se vel cum paucis vino generoso, donec omnis liquor extillabit. Aqua hæc est decantissima & in febribus malignis utilisissima.

Dosis, Cochlear. ss. per se vel cum Spirit. C. C. gutt. ij. mista cum Syrupo Citri sudorem in malignis potenter movet.

GELATINA SEU GALREDA
C. C.

R. Rasur. vel Limaturæ cornuum, cortice nigro prius amoto, vel ossium C. C. coque vel digere aliquandiu in ∇ commun. stillatitave appropriatâ, hinc coque & filtra calidè, vel exprime per linteam dum calet liquor, & in gelatinam concreseat albam.

NOTA:

Quod si ossa & cornua nimis dura sunt, acuari ∇ poterit liquore aliquo acido, nim. Spirit. Φ l. a. aceto Destill. &c.

Dosis pro Infantibus $\mathcal{J}$ j. pro adultis $\mathcal{J}$ j. $\mathcal{Z}$ ij. vel Cochlear. dimid.

Diaphoreticum & cordiale est in febribus malignis.

Potest etiam extractio fieri cum Spiritu Ligni Sancti & Ebeni, & pretiosior est.

Alii antequam congelascit addunt ambr. gryf. in aqu. rosar. infus. q. v. Tinctur. Cinamom. in vino fact. $\mathcal{Z}$ j. Vel etiam magis compositum reddunt, addendo flor. rosar. rad. scorzoner. sem. fœnicul. anisi, & aliis aromatib.

CAPUT

CAPUT XIII,

DE
PULVERIBUS BEZOARDICIS.

EX Cornu Cervi Philosophice
preparato quidam conficiunt
pulveres Bezoardicos ad varios
usus hunc in modum.

R. C. C. *Philos. prepar.*

Terra Lemnie ana ʒj.

Sem. Citri excoct.
acetos.

Salis Carduibened. ana ʒj.

Rad Tormentill.

Diptamni.

Bistorta ana ʒʒ.

Boli Armeni prep. ʒi.

Margarit. prepar. ʒj.

Oss. de corde cervi numero 3.

Lapidis Bezoardici,

Oriental. ʒj.

Spec. liberant. ʒiiʒʒ.

Ex mixtis fiat pulvis, cujus dosis ʒʒ.
vel ʒj.

DOSIS EXTEMPO-

RANEA.

R. C. C. *Philosoph. prepar. ʒj. vel ʒʒ.*

Salis Carduibened. ʒʒ.

Lapidis Bezoardici gr. 6.

detur cum aqua sudorifera.

ALIUS PULVIS BEZOAR-

DICUS EX C. C.

R. C. C. *Philosoph. prepar. ʒvj.*

Pulveris succini prep. alb. ʒj.

Terra sigillat. Turcica ʒʒʒ.

Sem. Citri excoct.

Rad. Zedoaria,

Angelica ana ʒiiij.

Petasit. ʒj.

Sal. Absinthii,

Scordii ana ʒj.

Flor. ʒris subl. ʒij.

Cort. Citri ʒij.

Fiat pulvis, cujus Dosis a ʒj. ad ʒʒ.

ALIUS PULVIS DIAPHO-
RETICUS BEZOARDICUS.

R. C. C. *Philosoph. prepar. ʒj.*

Lapidis Bezoard. orient. ʒijʒʒ.

Unicornu ʒj.

Oss. de cord. cerv. ʒij.

Terra sigillat.

Boli Armeni veri prep. ana ʒij.

Smaragdi preparant. ʒʒʒ.

Rubin.

Sapphyr.

Hyacynth. Crystall.

Margarit. coral. rubr. albi.

Semin. Citri excoct.

Cinamomi ana ʒij.

Ambra,

Moschi ana ʒj.

Fiat pulvis, cujus Dosis ʒj. ad ʒʒ.

VIRES & USUS.

Diaphoretica hæc sunt stupenda
& efficacissima secreta in omnibus

Ff 2

&

& singulis morbis, qui per sudores
curari volunt, nimirum in

Febribus,
Peste,
Scorbuto,
Lue Veneréâ,
Variolis, Dysenteria,

Cæterisq; Morbis Epidemiis, & om-
nis generis imbibito lethali ve-
neno, ut etiam omnibus casibus, in
quibus Bezoardicis & sudoriferis
est locus.

PULVIS BEZOARDICUS
alius è C. C.

R. $\frac{1}{2}$ ni Diaphoret.

Sem. acetos.

Terr. Sigill. ana ʒj.

Rad. scorzoner.

Contrajerv.

Doronici Rom. ana ʒʒ.

C. C. sine igne præp.

Sem. Citri ana ʒj.

Corall. rubr. præp.

Marg. præpar. ana ʒʒ.

Rad. Diptamni.

Tormentill. ana ʒj.

Fiat pulv. subtiliss.

Dosis ʒʒ.

ALITER:

R. C. C. sine ign. præparat. ʒʒʒ.

Terra siles.

Boli Armeni præp.

Radic. diptamni.

Contrajerva,

Tormentill.

$\frac{1}{2}$ Diaphoret. præp. ana ʒj.

Fol. auri fini, num. 2.

Fiat pulvis.

Dosis ʒʒ. ad ʒj.

DE
Pulvere nostro Diaphoretico
Bezoardico.

Hic Pulvis paratur ex sequen-
tibus:

R. Terra sigillata.

Boli Armeni præp.

Corn. Cerv. usti præp. an. ʒiiij.

Rad. Diptamni.

Tormentill.

Zedoaria ana ʒj.

Sem. acetos.

Citri excortie.

Carduibened. ana ʒj.

Lapidis Bezoardici,

Campboræ ana ʒj.

Auri Diaphoretici gr. ʒ.

Fiat pulvis subtilissimus.

VIRES ET USUS.

Hic pulvis datur in

1. Febribus.

2. Peste.

3. Dysenteria.

4. Variolis.

5. Venenis.

Venenatorum animalium mor-
bus, &c.

DOSIS.

Datur à ʒʒ. ad ʒj. in aquâ con-
venienti, & specificâ.

CAPUT

CAPUT XIV.

DE

VARIIS SUDORIFERORUM
FORMULIS.

Horum Diaphoreticorum ordine enarratorum, etiamsi non magnus acervus; sufficiant tamen hæc pauca, tanquam ex multis selectiora & præstantiora: ex quibus, si lubeat, medicinae Tyro infinita alia, ad plurimas medendi intentiones, Diaphoreticorum genera concinnare potest hunc in modum:

R. Salis Absinthii ℥j.

Tartari $\text{\textcircled{O}}$ lati ℥ij.

C. C. ust. præparat. ℥j.

Mercurii Diaph. gr. 8.

Fiat pulvis, detur in pyxide lignea vel charta. Signetur pulvis duabus vicibus vel tribus in convenienti vehiculo sumendus.

ALIUD EXEMPLUM:

R. $\text{\textcircled{F}}$ ri $\text{\textcircled{O}}$ lati ℥iiij.

Salis Absinthii.

Carduibened. ana ℥jss.

Sacchari candi albi ℥j.

Misceantur, & dentur tribus vicibus.

ALIUD:

R. Aqu. Carduibened. ℥ij.

Acetose ℥j.

Spiritus $\text{\textcircled{F}}$ ri gut. x.

$\text{\textcircled{F}}$ ris gut. s.

Salis Absinthii ℥j.

Carduibened. ℥ss.

C. C. usti præpar. gr. 7.

Syrup. acetos. citri ℥j.

Fiat potio Diaphoretica.

ALIUD:

R. Aqua Acetos.

Scordii ana ℥jss.

Salis Carduibened.

Absinthii ana ℥j.

Chamomill. ℥ss.

Syrup. de Carduibened. ℥j.

Fiat mixtura. Sign. Potio præstans ad omnia Febrium genera.

ALIUD.

R. Pulv. Diaphoret. nostri

C. C. usti præpar. ana ℥j.

Sulphuris aurat. Diaph.

Salis Carduibened. ana ℥ss.

Margarit. præp. gr. 8.

Misceantur & dentur duabus vicibus in aquâ Carduibened.

ALIUD:

R. Aqu. Veronica,

Acetose ana ℥ss.

Spiritus Theriac.

Camphom. ℥ij.

Carduibened.

Absinthii ana ℥ss.

Mercurii Diaph.

Solaris gr. 2.

Ff 3

Fiat

Fiat potio ad Febres, Scabiem,
Pleurisim, &c.

ALIUD.

R. *Extracti Theriaca* ℥j.

Rad. Angel.

Carduibened. ana ℥j.

C. C. usti *prep.*

Spec. liberantium ana ℥ss.

Fiant pilula instar pisorum, quarum

Dosis non excedat ℥j. vel ℥ss.

ALIUD.

R. *Spiritus Theriacal. campbor.*

Tartari.

Carduibened.

Absinthii ana ℥ss.

Salis absinthii,

Carduibened. ana ℥ss.

Misceantur invicem & detur ℥j. in

aqu. Sambuc. ℥jss. horis marucinis in
Hydrope.

Aliud.

R. *Œri Olati* ℥jss.

Salis absinthii,

Chamomilla,

Carduibened. ana ℥ss.

Pulveris lithontrib. ℥j.

Misceantur, & detur ℥ss in *aqu. fanic.*

& *Carduibened. ana* ℥jss.

Aliud.

R. *Rob. Sambuc. ℥ss.*

Extract. Theriac.

Carduibened. ana ℥j.

Salis absinthii,

Chamomilla ana ℥ss.

Turpet. mineral. Diaphoretici
gr. 4.

Commisceantur invicem & dentur
℥iiij. vel per se, vel in vino tepido, vel
alio vehiculo.

Aliud.

R. *Diaphoret. Paracelsi* ℥j.

Spiritus Theriacal. campb. ℥jss.

Tartari ℥ss.

Absinthii,

Carduibened. ana ℥j.

Fiat mixtura, ex qua capias ℥j. in ve-
hiculo, ad morbum curandum
apto.

Aliud.

R. *Aqu. Artemis.*

Chamomill. ana ℥jss.

Spiritus Theriacal. campb. ℥jss.

Salis absinthii ℥j.

Chamomille,

Artemisie ana ℥ss.

Fiat potio ad retenta menstrua
commovenda.

Aliud.

R. *Extract. Theriaca* *scrup. i.*

Salis absinthii,

Carduibened. an. scrup. sem.

Syrup. acetos. Citri ℥j.

Aqu. acetos. ℥jss.

Aceti scordii ℥j.

Dissolvantur Extracta, & Salia, &
dentur.

Aliud.

R. *Extract. Theriaca,*

Salis Chamomilla,

Absinthii,

Pulveris Diaphoret. nostri an. scrup.
sem. Mercu.

Mercurii Diaphoretici solaris gr. 2.
Magister. perlar.

Corall. ana gr. 4.

Sacchar. rosar.

Syrup. acetos citri ana ℥ss.

Fiat Electuarium sudoriferum, unâ
vice capiendum.

Aliud.

R. *Spec. liberant. ℥j.*

Corall. preparat.

Margarit. prepar ana }ss.

Flor. ꝑris }ss.

Theriac. Andromach. ℥j.

C. *Syrup. acetos. citr. F. Electuar.*
Dof. }ss. in aquâ Scabiosa in peste &
Sudore Anglico.

Aut:

R. *Elect. Diaseord. Fracastor. ℥j.*

Bezoartic. mineral. gr. x.

Salis C. C. Volatil. gr. iij.

Sacchari parum F. Bolus.

Aliud.

R. *Extract. junip. ℥ij.*

Rob. sambuc. }ss.

Extract. Theriac.

Micbridatii ana scrup. sem.

Salis absinthii,

Juniper.

Chamomill.

Card. bened. ana gr. 6.

Spir. sambuci,

Rotul. manus Christi,

perlat. an. scrup. 4.

Conseru. Citri }j.

Syrup. Citri q. s.

Misceantur exactè. Est ad promo-
vendos menfes & Scabiem curan-
dam valdè utile Medicamentum.

Dosis ℥ij.

Aliud.

R. *Aqu. Carduibened.*

Scabios.

Fumaria ana }j.

Extract. Theriac.

Salis Absinthii,

Juniper.

ꝑri Plat. ana scrup. sem.

Spiritus Tartari gut. 5.

Syrup. de Cortic. Citri,

Rotul. manus Christi,

Perlat. ana }ss.

Invicem misceantur, & dentur unâ
vice scabie laboranti.

Aliud.

R. *Aqu. Card bened. ℥iiijss.*

sambuci }jss.

Rob. sambuci }jss.

Antimon. diaphor. gr. 7.

Misce. sign. Potio sudorifera.

VEL:

R. *Aqu. fumar. ℥iij.*

Card. bened.

Scabios.

sambuci ana }j.

Spiritus sambuci }ss.

Tartari gut. 10.

Rob. sambuci }jss.

Salis fumarie scrup. sem.

Misce. sign. Haustus sudorifer.

VEL:

R. *Pulv.*

R. Pulv. sem. Card. bened.

Card. Maria anascrup. ſſ.

½nii diaph. gr. 7.

Salis Card. bened.

Fumaria ana gr. 6.

ſacch. candi ʒj.

Fiat pulvis pro Doſi una.

VEL:

R. Bezoardic. mineral. gr. viij.

½ Diaphoret. gr. vj.

⊙fulminant. legitimè edulcorati à ſalibus gr. ij.

Magiſter. C. C. gr. vij.

Fiat pulvis ſign. Schweiß-Pulverlein in Scabioſen oder Zimmet-Waſſer zu nehmen.

SIMILITER:

R. C. C. Philoſ. preparat. ʒſſ.

Ceraunogryſ. gr. ij.

M. F. Pulv. hydroticus in hydropē.

VEL:

R. Bezoard. mineral. antimonial.

ʒris aurati gr. ij.

C. C. Philoſoph. prepar.

Laudan. opiat.

Extract. iheriac. an. gr. j.

Mixtione factâ diligenti.

S. Schweiß-Pulverlein. ante Paroxyſmum febrilem.

AUT:

R. Flor. * corallif. ʒſſ.

In charta, ſign. Schweiß-Salz.

VEL:

R. Salis C. C. volatil. gr. vij.

C. C. Philoſoph. calcinat. ʒſſ.

In charta S. Schweiß-Pulver.

ALITER.

R. Salis viperar. gr. vij.

C. C. Philoſ. prepar. gr. viij.

In charta datur pro valido ſudore

D. horis matutinis in vino.

Pulvis Diaphoreticus in Scorbuto Dn. D. Möllenbroccii.

R. ½ Diaphoret. ʒj.

C. C. ſine Δ preparat. ʒiſſ.

Bezoardic. ʒj.

Mercurialis ʒſſ.

Mineral. ſimpl. gr. xv.

Lapid. Bezoard. or. v. gr. viij.

Fol. aur. N. ij.

M. F. pulvis. D. in charta & ſign. Schweiß-Pulver.

Doſ. ʒj. in aq. antiſcorb. Dorncreil. vel Frommanni.

VEL:

R. ½nii diaphoret. ſcrup. i.

Pulv. flor. ſambuc. gr. 6.

Ligni Guajaci gr. 4.

Rob. ſambuci ʒiſſ.

Miſc. Sign. Schweißung.

VEL.

R. Ligni Guajaci ʒij.

Saffraſat. ʒj.

Radic. china ʒſſ.

Sem. Card. bened. ʒj.

Fraxini,

Viticis ana ʒij.

Coque ad ʒvj. in ſufficienti aque quantitate, adde

Salis fumaria ʒſſ.

Detur

Detur in febrili. S. Schweiß-Träncklein auff 2. mal.

VEL.

R. Theriaca ʒʒ.

Extract. ligni sancti ʒʒ.

Salis absinthii gr. 8.

Misce. Sign. Schwikunge auff 1. mal.

VEL.

R. Extract. ligni sancti gr. 24.

Conseru. borrag.

Bugloss. ana ʒj.

Theriaca ʒj.

Ol. Citri gut. 2.

sacchar. Candi alb. parum.

Fiat bolus. S. Schwitz-Lattwerge auff drey mal.

VEL.

R. Salis absinthii,

Card. bened.

Centaur. minor. ana ʒʒ.

Syrup. de scordio,

Card. bened. ana ʒj.

Magisterii C. C.

Lapidis Bezoardici an. gr. ʒii.

Spir. Oli gut. 4.

sambuci ʒʒ.

Misce. S. in vasculo mundo Schweiß-Safft auff zwey oder drey mal.

VEL SIC:

R. Extract. card. bened.

Fumarie ana ʒij.

Dissolvantur in aqua fumarie & sambuci ana ʒj.

Extract. Mitbridatii gr. 3.

M. S. Schweiß-Träncklein auff zwey mal.

VEL.

R. Herb. acetos.

scabios.

fumarie,

scordii ana p. 2.

Aqu. fontan. q. s.

Colatur. R. ʒiiij. adde

Extract. card. bened.

Ligni sassifr.

fumarie, ana ʒʒ.

sacch. candi ʒʒ.

M. S. Schweiß-Träncklein auff zwey mal.

VEL:

R. Rasur. lign. sassifr. ʒij.

Rad. chin. ʒj.

Herb. scord.

scabios.

Fumar. anap. i.

agu. card. bened. fumar. an. ʒvj.

Spir. Aëris ʒj.

Tartari ʒʒ.

Ligni guajac. ʒiiijʒ.

Coque, Colatur. adde

Syrup oxyf. s. ʒj.

M. S. Schweiß-Träncklein pro tribus vicibus.

VEL:

R. Rasur. ling. Guajac. ʒj.

sassifr. ʒʒ.

rad. Chin. ʒʒ.

Aqu. fluyiat. ʒiiij.

Coque & colatur. adde

Syrup. acetos. citri ʒʒ.

Cinamomi ʒʒ.

M. S. Schwitz-Wasser auff ein mal.

Gg

VEL

VEL:

R. Theriac. vel Mihridrat. ℥ss.

Extract. ligni sancti. ℥ss.

salis absinthii,

Fumar. ana gr. ʒ.

Conserv. borrag. ℥ss.

M. sign. Schwitz Zucker auff 1. mal.

VEL.

R. Rasur. lign. Guajac. ℥ij.

sassafr. ℥j.

rad. chin. ℥ij.

Sem. Card. bened. ℥ss.

Card. Mar.

Fraxin. ana ℥ij.

Coqu. in f. q. aqua. ad ℥iij. adde

Salis absinthii,

Fumar. ana ℥j.

Detur in fistili. S. Schwitz, Trancf.
lein auff zwey mal.

VEL:

R. Rasur. lign. sancti. ℥j.

Cortic. ejusdem ℥iij.

Rad. ebine ℥ij.

Sarsaparill.

Lign. sassafras ana ℥ss.

Passul. minor. ℥iiii.

rad. scorzoner.

glyzyrrhiz. ana ℥j.

Coque in aqu. fontana ℥. xvj. f. 4. in
olla novâ vitreatâ ad consumptio-
nem medietatis Dos. ℥vj. horis matu-
tinis & vespertinis. sign. Schwitz
Trancf.

VEL.

R. Remanentiam priorem

Passul. minor. ℥vj.

Jujubar. num. xxx.

Glyzyrrhiz. ℥iij.

Aromatizentur Cinamomo modico &
saccharo ad gratum saporem, pro potu
ordinario. sign. Tisch Trancf.

VEL:

R. Extract. ligni sancti gr. 25.

Card. bened.

Mihridratii ana scrup. 1.

Conserv. citri,

Syrup. d. cortic. citri ana ℥ss.

Magist. C. C. gut. 4.

Spir. Tartari gut. 5.

M. sign. Mixtur zum Schwitze/auff 3.
oder 4. mal.

VEL:

R. Aqu. Card. bened. ℥j.

scordii,

fumaria ana ℥ss.

Spir. C. C.

Tartari,

Aqu. Theriacalis camphorat. ana
scrup. 1.

M. sign. Schwitz Wasserleit.

VEL:

R. Aqu. Card. bened. ℥ss.

Fumar.

Centaur. minor. ana ℥ss.

Spir. citri

Zedoarie ana scrup. 1.

Aris gut. vj.

sambuci scrup. sem.

Syrup. acetos. citri ℥ss.

M. in fist. sign. Schwitz Wasser.

VEL:

R. Aqu. Cuscut. ℥j.

scabios.

- scabios.*
fum. ana ℥℥.
Spiritus sambuci ℥j.
Lapidis Bezoard.
Salis absinthii.
ruta ana gr. 4.
M. sign. Schwikunge,
 VEL:
R. Aquæ scordii,
ruta,
sambuc. ana ℥℥.
Salis absinthii scrup. 1.
Rob. sambuc. ℥ij.
Salis Sambuci gr. 3.
M. sign. Schwik. Wässerlein, in Ery-
sipelate. VEL:
R. Spir. ♀ri scrup. 1.
Salis absinthii,
Perlar.
Corall. ana gr. 4.
C. C. Phil. prap. gr. 5.
Aqu. Card. bened. unc. 1.
scabios.
Absinthii ana semiunc.
Rotul. man. Christ. perl.
Syrup. d. cortic. citri ana semiunc.
M. sign. Schwikunge pro una vice.
 VEL:
R. Aqu. scorzonæ.
Centaur. minor.
Card. bened. an. ℥℥.
Tberiacal. ℥j.
Extract. scord. ℥℥.
Syrup. acetos. citri. ℥℥.
Mistur simpl. gutt. x.
M. F. Poiuncula.
 VEL:
- R. Extract. rad. contraxerv. ℥℥.*
Syrup. scord. ℥℥.
Aqu. scorzonæ. ℥j.
sign. Schwik. Trancf.
 SIC:
R. Mixtur. simpl. ℥j.
Syrup. scord. ℥℥.
Aqu. Carduibened. ℥j.
M. sign. Schwik. Wässerlein auff 1.
mal warmlechte zu geben.
 VEL SIC:
R. Rob. Sambuc. ℥ij.
C. C. usq. & philosophicè preparat.
gr. 7.
Tartari albi vitriolat.
Salis Juniper.
Absinthii ana gr. 4.
Spiritus Juniper. scrup. 1.
Salis gut. 2.
Aqu. Scabiose, unc. 1.
Veronica,
Fumariæ ana semiunc.
Fiat haustus sudorif. pro Scabie.
 ALITER:
R. Sem. Nasturtii scrup. 2.
Raphani,
Carduibened. ana scrup. 1.
Contundantur probè, & infundantur
in aqu. Fumariæ unc. 2, per
horas aliquot. colaturæ adde
Spiritus Tartari scrup. sem.
Tartari albi Ⓞlat. gr. 5.
Spiritus Salis gut. 3.
Flor. sambuc. scrup. sem.
Syrup. acetos. citri
d. limon. ana semiunc.
In Variol. vel Scabie. Gg 2 CA.

CAPUT XV.

DE

QUIBUSDAM OBSERVATIONIBUS IN CIENDO
SUDORE SCITU NECESSARIIS.

Cùm in exhibitione Medicamentorum, præsertim Diaphoreticorum circumspectè agendum sit, (Medicamentum enim nisi dextrè adhibeatur, & in ipsius usu tempus, ætas, sexus, natura, consuetudo, vel aliæ circumstantiæ diligenter considerentur à Medico, ipsi parum prodesse, multùm verò nocere experientia compertum est) hinc facere non potui, quin hic auctarii quasi loco circa sudorem ciendum & medicamentorum sudoriferorum exhibitionem, hæc sequentia observanda & notanda lectori objicerem.

1. Sudores non sunt provocandi, nisi corpore probè evacuato.

2. Calidis, & Biliofis Diaphoretica, præsertim quando valdè calida, minus conveniunt, cùm ex ipsorum usu Epatis inflammatio, & totius corporis extenuatio sequi possit.

3. Diligenter attendendum, ne simus nimii in sudore provocando. Sudor enim, si nimis copiosus sit, vires valdè labefaciat, corpus exsolvit, & tabefacit. Quapropter sapiùs mediocriter sudores movere, commodius est, quàm uno, qui

modum excedat, vires prostertere. Hinc multum aberrare videntur ii, qui dicunt, ægrum gravissimo morbo laborantem oportere, stragulis undiquaque tectis ad horas 4. vel 5. continuè sudare, ubi tamen binas ad summum horas, pro una vice sudare, sufficere, natura & experientia docent.

4. A sudore horror non bonum.

5. Sudores saluberrimi censentur in omnibus acutis morbis, si in diebus decretoriis oriantur, febremq; finiant, aut ubi toto corpore æqualiter insudante æger morbum faciliùs sustinere videtur. Contra inutiles, qui id efficere non valent.

6. Sudorum omnium pessimi sunt frigidi, & ubi caput duntaxat & facies, aut cervix insudat, quippe qui in acuta quidem febre mortem, in mitiore verò morbum diuturnum ferè significant.

7. Quæ corporis parte sudor, ibi morbus.

8. Sudor multus per somnium factus, copiosiore cibo corpus uti significat. Quòd si parcius epulanti hoc accidat, vacuatione indigere, sciendum est.

9. Sudor

9. Sudor multus calidus, aut frigidus semper fluens, humiditatem in robusto quidem supernè, imbecilli verò infernè vacuandum esse demonstrat.

10. Sudores in diebus iudicatoriis si fiant, periculosi, præsertim qui ex fronte tanquam guttæ & fistulæ salientes pelluntur, frigidique valde atque multi; necesse est enim talem sudorem multâ vi & labore, & longâ expressione exire.

11. Sudor non est provocandus, donec corpus probè sit evacuatum, hoc est, in declinatione.

12. Quando aliquis sudat immodicè, tum sudor nequaquam frigidis abstergatur; sic enim pori obstruuntur, ut nihil sudoris amplius succedere possit.

13. Quidam lento sudore madescunt, & hoc fit ob nimiam sanguinis tenuitatem ac pororum raritatem.

14. Quotiescunque sudaverint tunicati, maximè graciles, expedit mutare tunicam, ne corpus lædatur in frigidato sudore.

15. Quæ dantur in forma solida, ut sunt pulveres variorum generum, ad sudandum, non citò operantur, ergò ipsis liquida, ut sunt aquæ aliique liquores, meritò præferenda, utpotè res, quæ minus concoctione & digestionem in ventriculo indigere soleant,

16. Quibuscunque sanguis phlegmaticus, & viscera naturaliter sunt calida & robusta, his phlegmatica superfluitas ad cutim copiosè propellitur, & candida morphæa sæpius maculatur. Hoc autem illis præcipuè contingit, quibuscunque crebrò sub vestibus sudor concluditur.

17. Sudor multus frigidus calidusve, semper fluens; frigidus graviolem, calidus minorem morbum significat.

18. Patiens factò per Diaphoreticorum assumptionem, sufficienti sudoris elicio, relecto seu aperto, in quo recumbit lecto, non nudum corpus aëri frigido objiciat; sed linteis moderatè calidis & siccis, sudorem undiquaque ab omnibus corporis partibus blandè abstergendo, quietè in lecto novis ladicibus constricto, se contineat, omnemque auræ frigidæ appulsum vitet.

19. Non durante, vel peracto sudore, si ægrotantium vires forte fatiscant, easdem cordialibus Medicamentis restaurare non negligamus.

20. Tempus aptissimum est sudores commovere, nisi necessitas aliud imperet, quando cibus concoctus est. Sudor enim si provocetur crudis humoribus in venis hærentibus in univèrsum corpus rapluntur, unde plurima mala sequi possunt,

Gg 3

21. Omnium

21. Omnium optimum autem tempus est nocturnum, utpote ubi calor internus concentratus fortior est, externus debilior.

22. Sudor in iis qui ad sudandum non ita proclives sunt, provocari potest in hypocausto calido, vel stufa sudatoria, beneficio vaporū, ex vino vel decocto sudorifero silicibus ignitis asperso excitatorum. Alii Spiritum Vini carbonibus aspergunt. Sic Lotichius consilior. lib. j. observ. 15. c. j. modum facilimè sudandi habet in cupā, quem adhibuit in Duce Francisco Carolo Saxo Lauenburgico, cum Anno 1631. Mense Jun. Hamelii à Cæsareanis captivus detineretur, & febris duplici tertiana corripiretur. Hic enim exhibito sudorifero ingressus est cupam bene contactam, capite saltim exserto. In hac positā erat patella vel scyphulus argenteus unus (vel plures) in cujus fundo erant grana juniperi contusa, & his superni fundebantur Spiritus Vini ter à phlegmate optimè separati aliquot un-

cia, accendebaturq; è papyro. Si materia combustilis deficit, aut extingvitur aliàs, nova substitui potest.

Sed cavendum, ne liquor accensus effundatur, aut nimis exsuperet, alioquin periculo rem non carere præmonet.

Optimus enim Princeps Philippus Landgravius Hassiæ illo genere banæ Buzbachii non ita diu suffocatus dicitur.

23. Ambr. Paræus ad movendos sudores testaceas lagenas aqua calidā plenas lateribus & femorum in terstitio submittit. Quidam panes è furno calidos cum Spiritu Theriacali Camphorato cordi vel umbilico applicant. Nonnulli plantis pedum vel hypochondriis imponunt lateres ignitos linteis involutos, vel vesicam bubulam aut suillam aquā ferventi impletam. Vid. Walæum m. m. p. 67. in primis autem Tenzelinm exeges. Chymiatri. sect. 5. de mantello ligneo sudorifero.

P A R S IX.

D E

CONFORTATIVIS VARIIS,
RARIORIBUS & PRÆCIPUIS.

Ad